

Поміч в Нещастю

ОДНОАКТОВА ВИСТАВА З ПРАВДИВОГО ЖИТТЯ
УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИКА

Написав
ІОСИФ ЯСЕНЧУК

Накладом
Українського Товариства Взаємної Помочі в Канаді.
Виніпег, Манітоба

1948

ДІЄВІ ОСОБИ:

Яків — робітник.

Софія — його дружина

Василько й Маруся — їх діти.

Петро — робітник і організатор Взаємної Помочі.

Іван і Осип — сусіди Якова.

Лікар — Товариства Взаємної Помочі.

Текля — Опікунка хорих.

Михайло — голова Взаємної Помочі.

Члени Взаємної Помочі і сусіди.

Діється в одному місті в Канаді.

Присвячена Товариству Взаємної Помочі в Канаді

Сцена звичайна хата робітника.

Ява 1.

(Софія сидить на кріслі коло вікна, щось шие і поглядає в вікно. Василько і Маруся сидять коло стола, читають чи пишуть шкільні задачі.
Хвилина тишини).

Софія: Що таке, що нашого тата так довго нема з роботи? Вже по шестій, а його нема. Щоби, не дай Боже, знова щось не сталося.

Маруся: Може тато роблять „овертайм“.

Василько: А може пішли до Народного Дому, позичити книжок з бібліотеки Взаємної Помочі. Вони все там позичають.

Софія (По хвилі мовчанки, виходить на двір й зараз вертає): А на дворі так темно, хоч очі вибери. Мряка така впала, та шей холодно до того. Осінь вже зовсім. А тут ще й тата нема з роботи. Щоби хоч лихо яке не сталося з нашим татом. (Чути стук в двері).

Софія: Прошу, прошу.

Ява 2.

(Входить Петро, організатор Взаємної Помочі).

Петро: Дай Боже, добрий вечір.

Софія: Дай Боже здоровлячко. Витаємо гостя. (Подає крісло). Просимо сідати, та скажіть, що там нового де чувати. Бо ми тут зажурились, щось нашого тата нема ще з роботи, а до того на дворі така негода та мряка. Боїмось, щоби яке лихо не трапилось.

Петро: Що там могло статись, хіба він не знає міста, чи що, от, от і надійде.

Софія: Коли ж він все приходив на шесту годину, ми з вечерою чекаємо, а тут і до осьмої доходить, а його нема.

Маруся: Мамо, я вже їсти хочу.

Василько: І я також вже голодний.

Софія: Почекайте ще трохи діточки. Тато ось, ось надійде, то разом повечеряємо.

Петро: Тому і я зайшов до вас тепер в вечір, думав, що вас всіх застану дома.

Софія: Ви певно якесь діло до Якова мали?

Петро: Та так і до Якова і до вас. З вами обоїма хотів поговорити. Ми на зборах Товариства Взаїмної Помочі вирішили побільшити наше Товариство новими членами. А тепер якраз відбувається кампанія по цілій Канаді за новими членами. А щоби наш відділ не лишився по заді, так ми мусимо всі взятися до праці. Ми мусимо звернути увагу на нашу молодіж. Наші діти, то наша будучність. Ми маєтку їм великого не полишимо. А коли забезпечимо їх в Товаристві Взаїмної Помочі, так вже їх будучність буде забезпечена. Вкладки, чи оплати невеликі, а коли підростуть, то самі можуть за себе платити. Коли ж дійдуть до своїх літ, то так як на дорозі знайдуть і вам тоді подякують, як добрим родичам, що подбали про їх будучність.

Софія: Я також жалую, що давніше не вписалася в члени Взаїмної Помочі. Яків добре зробив, що записався, а мене тепер вже не приймуть, бо вже запізно.

Петро: В тім то наше лихо, що ми все спізнємося і через ту нашу спізненість, ми нераз терпимо. Тому то я і прийшов, щоби поговорити про ваші діточки. Ви повинні їх забезпечити в Товаристві Взаїмної Помочі хоч по тисячі доларів.

Софія: Яків вже про те мені говорив, і ми рішились так зробити, щоби їх обоїх забезпечити у Взаїмній Помочі.

Петро: Ви знаєте мого сусіду Підгірного Йосифа? Він тепер не може віджалувати того, що не забезпечив свого сина у Взаїмній Помочі. А ось недавно син помер; довгу наробив на лікування, а тепер знов похорон коштував, так що дійсно біда. Коли б він був забезпечив дитину в товаристві, то було б чим покрити спричинені нещастям видатки. Ніхто того не знає, що кого завтра чекає.
(Василько й Маруся, що сиділи коло стола з книжками, підходять до матері й шось тихо її говорять).

Софія: Ану Марусю, Васильку, заспівайте, або продеклямуйте щось нашому гостеві. Покажіть, що ви навчилися в Рідній Школі.

(Діти співають, коли можуть, або деклямують) коли кінчиться спів, чи деклямація, знадвору чути голоси, а вкінці стук з двері).

Ява 3.

(Коли відчинились двері, двох чоловіків Іван і Осип вводять покаліченого Якова).

Софія (перелякано): Свят, свят! А то що йому сталося?

(Іван і Осип садовлять Якова на канапу).

Яків: Не страхайся жінко, то ще не таке страшне.

Софія (коло него): Як не страшне, як ти ввесь в крові. Що з тобою трапилось?

(Діти з страхом в кутку перелякано дивляться в сторону тата. Софія бере теплу воду і мие рани).

Іван: Нічого ще тут страшного нема. Могло бути гірше. Ну, так ви вже самі тут давайте раду, а на нас також чекають з вечерою.

Осип: Коли тут є Петро, то все буде гаразд; він і лікаря покличе. Доброї ночі. (Виходить).

Петро: Поки побіжу до лікаря, скажіть, як вам те все трапилось?

Яків: Як сталось? Та то лише з тими автами. Гонять ними, як шалені. А до того ще й мряка, що нічого не видно. Яюсь два авта збились до купи, тай мене схопили між себе, так що не знаю як те все сталося. Може був би там і пропав, коли б добрі люди не вирвали мене з тих кліщів.

Петро: Ну, то я біжу за лікарем.

Яків: Може б почекати до ранку? Лікар може не схоче трудитись в таку негоду.

Петро: Я таки просто до нашого лікаря, товариського, Взаїмної Помочі, він зараз тут буде (Виходить).

Софія: Я цілий вечір щось так і відчувала, що якась нещастя трапиться. Так і сталось. Ідть діти вечеряти, та і татови треба щось зісти. (Вийшла до кухні).

Яків: Не треба було чекати на мене з вечерою. Ідть діточки, вечеряйте, а я почекаю на лікаря.

(Діти виходять до кухні).

Ява 4.

(Входить Петро і лікар. — Софія повертає з кухні).

Лікар: Добрий вечір. Що таке трапилось? (Йде просто до хорого, бере пульс, вкладає термометер до уст). Небезпеки тут нема, але здається, що без шпиталю тут не обійдеться.

Софія: Ой, Боже мій! Щоби хоч до шпиталю не треба брати. Робіть, пане доктор, що можете, бо я того шпиталю дуже боюся.

Лікар: Давайте теплої води, треба вперед помити рани, та збандажувати.

(Лікар щось там прилагоджує, а Софія пішла по воду)

Петро: Якто кажуть, біда не ходить по лісі, але по людях. Мало чоловік і головою не наложив. (Курить). (Софія принесла рушники; лікар порається коло хорого. Стук в двері).

Софія: Прошу!

Ява 5.

(Входить опікунка хорих Текля з пакунком).

Текля: Добрий вечір вам.

Софія: Дай Боже і вам добра.

Текля (передає дарунок): Я так на бігу, не знала що й взяти. Мені наш секретар потелефонував, що у вас трапився випадок, а я зараз і біжу, бо знаєте, я ж опікунка хорих Взаємної Помочі. Треба сповняти свої обовязки, бо треба здати звіт на зборах. То добре, що і пан доктор тут, і Петро, то вже все добре.

Софія: А як так скоро секретар довідався?

Петро: То я, коли ходив по пана доктора, йому потелефонував.

Софія: Я аж тепер зрозуміла, яка то користь належати до Товариства Взаємної Помочі. Всі так клопочуться нашим нещастям.

Ява 6.

(Входить кілька чоловіків та жінок. Жінки передають деякі дарунки Софії. Витаються, та переговорюють між собою).

I-ий чоловік: І як то все сталося? Недавно тому мав бідний Яків випадок, а тут знов нещастя.

Софія: Таке якесь його щастя. Щоби хоч якось Бог поміг скоро вийти з того, а то перше не було роботи, то не робив, а знов зачав робити і знов лихо трапилось.

II-ий чоловік (до лікаря): Якже там, пане доктор, дуже наш Яків покалічений?

Лікар: Не так то аж дуже, але якийсь час треба буде пролежати в ліжку.

Софія: Прошу сідайте, добрі люде. Як то гарно, що ви так скоро довідались про наше нещастя і прийшли нас відвідати.

Текля: А як же би так, щоб не відвідати? Статут нашого Товариства Взаїмної Помочі так наказує.

Яків: Щоби хоч Бог поміг, щоб довго не залежуватися, а то нудьга чоловіка береться.

Петро: Не журіться Якове, якось воно буде. Не будете нудьгувати. Як наші члени довідаються, що ви хорі, будуть відвідувати вас. Я знов принесу вам книжок з нашої бібліотеки та будете читати. Наш бібліотекар знов дістав де-що з нових книжок.

Яків: Якесь таке моє щастя. Вже третій раз таке мені трапилось і все третій раз Взаїмна Поміч мені помагає.

Софія: Добре, що хоч ти належиш до Взаїмної Помочі, а то зовсім прийшлося би пропадати. Як я нині жалую, що я давно не записалась в члени товариства. А тепер вже запізно.

Петро: Ми всі українці спізняємось; і в тім то все наше лихо. Коли б ми не були пізними Іванами, то ми нині не так би стояли.

Ява 7.

(Входить голова відділу товариства — Михайло Моргун).

Михайло: Добрий вечір вам. Я так і думав, що тут вже застану наших членів. Бо ось я щойно прийшов з роботи,

зібрався вечеряти, а тут телефонує мені секретар нашого товариства, щоби піти зараз відвідати Якова. Каже, якесь йому нещастя трапилось.

Текля: А якжеж то було би, коли б голова Взаємної Помочі, та ще й сусід, не відвідав і не сповнив свого товариського обов'язку.

Лікар: Я дуже тішуся, що ми маємо таке добре та славне товариство, як Взаємна Поміч в Канаді. Як приємно бачити мені, як члени товариства дбають одні про других. Але також жалко бачити, що велика маса українців ще не належить до Взаємної Помочі, не знаючи вартости такої організації. Однак ми віримо, що невдовзі кожний свідомий українець і українка, не тільки самі стануть членами Товариства Взаємної Помочі, але й дітою своїх запишуть, щоби і їх будучність була забезпечена.

Петро: І я таке скажу! Котре ж інше асекураційне товариство дає більшу моральну і матеріальну поміч своїм членам, як дає Взаємна Поміч в Канаді? Тому кличу вас всіх, еднаймося, любімося, помагаймо собі взаємно, так як наказує Статут Товариства, а будьмо певні, що станемо на рівні з другими культурними націями.

В товариство наше ставаймо в ряди,
Щоби ми ніколи, не знали біди,

І діточок наших в ній забезпечімо
Та Взаємну Поміч понад все любімо.

(Всі стають і співають на арію „Де згода в родині“).

Де єдність, там сила
Любов і братання,
У Взаємній Помочі
Для всіх нас єднання.

В ряди її ставаймо
І других завзиваймо
Для добра нас усіх,
Для добра нас усіх!

З а в і с а .